

ÉNEK-ZENE

5. évfolyam

A tantárgy tanítása lehetőséget teremt a közös szabályalkotás gyakorlására, az alapvető emberi értékekhez, érzelmekhez kapcsolódó zenék, dalok keresésére, kiválasztására. A nemzeti azonosságtudatot, hazafias nevelést a közösségi eseményeken, ünnepeken keresztül a nemzeti hovatartozás és összetartozás szerepének felismertetésével és legfontosabb nemzeti ünnepeink zenéinek, dalainak megismerésével erősíti.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztésében nagy szerepet játszik, a fokozódó együttműködéssel végzett közös tevékenykedéssel és a reális önértékelés fejlesztésével az önbizalom megerősítésére.

A családi életre nevelésben a tantárgy nagy szerepet játszik a családi ünnepek, hagyományok ápolásának kulturált gyakorlásával, a készülődés fontosságának felismertetésével, a testi és lelki egészségre nevelésben az érzelmek zenére történő, mozgással való kifejezésének fejlesztésével.

A médiatudatosságra nevelést a zenei igényeknek megfelelő médiumok kiválasztásának és elérésének megismertetésével és gyakoroltatásával éri el.

Az anyanyelvi kompetencia alakításához a nyelvi kifejezőképesség fejlesztésével, mondókák és dalok megismerésével, a szövegértés fejlesztésével és a megismert mondókák, dalok érzelmi mondanivalója és szövege összefüggéseinek felismertetésével járul hozzá.

A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztését a kulturális sokszínűség és a nemzeti és nemzetiségi kultúra elemeinek megismertetésével, a kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia fejlesztését az ünnepeken társakkal együttműködő aktív részvétel ösztönzésével segíti.

A tantárgy az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlődését az érdeklődés felkeltésével a színvonalas zeneművészeti alkotások iránt, az ízlésvilág formálásával a zenei élmények nyújtásán keresztül, a hangulatnak megfelelő zenehallgatás ösztönzésével és a különböző zenei stílusok megismertetésével a zenehallgatásban a monotónia és egyhangúság elkerülésével támogatja.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Gyermekdalok – Népdalok	Éves órakeret 74 óra
Előzetes tudás	Tudja a tanuló a dalok szövegét mozgással összekötni.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	8–10 dal irányított előadása. Szerepjáték eljátszása.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
Néhány népdalt elénekelni. Táncolni önállóan, egyet balra, egyed jobbra lépni. Szívesen játszani körjátékot.	<i>Ismeretek</i> <ul style="list-style-type: none">– Magyar népdalok.– Magyar táncok.– Körjátékok.– Felelgetős játékok.	<i>Kommunikáció:</i> élőlények, növények, állatok. <i>Mozgásnevelés:</i>

Szerepet vállalni szituációs és felelgetős játékokban.	<i>Tevékenységek</i> Népdalcsokrok összeállítása témakörök szerint (növények, időjárás, köszöntők). Párválasztók, kifordulás körjátékok. Rövid szituációs gyakorlatok előadása (pl. Egyszer egy királyfi, Gyertek haza ludaim...).	alapmozgások.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A népdalokban található új fogalmak, különböző népek. Csárdás-forgás, kifordulás, befordulás, irányváltás, motívum, ritmus, dallam.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Ünnepek dalai	
Előzetes tudás	Tudjon a tanuló az ünnepeken megfelelő dalokat énekelni társaival, vagy önállóan.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Aktivitás fejlesztése irányított helyzetben.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
Az ünnepnek megfelelő dalt, verset kiválasztani, előadni. Közösen énekelni társaival.	<i>Ismeretek</i> – Családi ünnepek dalai. – Nemzeti ünnepek dalai. <i>Tevékenységek</i> Karácsonyra, húsvétra, pünkösdre, anyák napjára, születésnapra dal, vers tanulása. Toborzó dalok megtanulása, Himnusz, Szózat megismerése.	<i>Kommunikáció:</i> ünnepek: versek. <i>Ábrázolás-alkítás:</i> ünnepek: dekoráció, ajándék.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hagyomány, szokás, ünneplés, megemlékezés, karácsony, újév, vízkereszt, húsvét, pünkösd. Március 15. Nemzeti ünnep (augusztus 20. október 23.), Himnusz, Szózat. Katonadalok, megzenésített költemények.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Ritmus- és hallásfejlesztés	
Előzetes tudás	A tanuló megkülönbözteti az egyenletes ritmust és a dalritmust.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Dallam, szöveg ritmizálása.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>Ütemkezdő hangsúlyokat kiemelni.</p> <p>Hangsúlyos és hangsúlytalan részeket mozgással kifejezni.</p> <p>Megadott hangra dalt elkezdni és végigénekelni.</p> <p>A halk, hangos, magas, mély beszédet megkülönböztetni.</p> <p>Közösen énekelt dalt adott jelre hangosan vagy halkán folytatni.</p> <p>Néhány hangszert megszólaltatni.</p>	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ritmikai és dinamikai gyakorlatok. – Fékező és gyorsító gyakorlatok. – Tempóérzékeltető gyakorlatok. – Hang- és hallásfejlesztés. – Ritmushangszerek használata. <p><i>Tevékenység</i></p> <p>Egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása.</p> <p>Kettes lüktetés érzékelése.</p> <p>Leülés-felállás, séta-futás váltakozása megadott jelre.</p> <p>Önálló dalkezdés, tempótartás.</p> <p>Halk és hangos közti különbség érzékelése. Magas és mély hang érzékelése.</p> <p>Hangerő szabályozása.</p> <p>Belső hallásfejlesztés, dallambújtatás.</p> <p>Fúvós, húros és ütőhangszerek megnevezése.</p>	<p><i>Olvasás-írás:</i></p> <p>hangkiemelés.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Együtt hangoztatás, ütőhangszerek, fém, fa, erősítés, halkítás, kettes lüktetés, ütemhangsúly, hangos, lágy, zümmögő éneklés; hangsúlyos és hangsúlytalan lépés, belép, megáll, tempót tart, magas és mély beszéd, emelkedő, süllyedő dallamvonal.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Zenehallgatás	
Előzetes tudás	A zene hangulatának átélése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megfelelő hangerő megválasztása.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
Szívesen hallgatni zenét.	<i>Ismeretek</i>	<i>Ábrázolás-alakítás:</i>

	<ul style="list-style-type: none"> – Hangszeres és énekes élőzene hallgatása. – A zene pihentető hatásának megtapasztalása. – Hosszabb, összefüggő zenedarab meghallgatása. <p><i>Tevékenységek</i> Társak előadásának meghallgatása. Megfigyelési szempontok a zenehallgatással kapcsolatban (hangmagasság, ritmus, hangerő stb.). (Kórusművek, hangszeres darabok, szólóhangszerek, nagyzenekari művek részletei.) Relaxációs zene hatásának megtapasztalása. Gyerekeknek szóló musicalrészlet, pl. A padlás, A muzsika hangjai stb. hallgatása, dúdolása, egyes részletek megtanulása.</p>	<p>hangulat kifejezése.</p> <p><i>Mozgásnevelés:</i> relaxálás zenehallgatás közben.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A szükséges zenei fogalmak (kórus, szóló, zenekar, karmester stb.), kikapcsolódás, pihenés; szólóénekek, kánon, közönség, figyelmes hallgatás, taps.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló képes hangsúlyos és hangsúlytalan részeket mozgással kifejezni. Képes megadott hangra dalt elkezdni és végigénekelni. Képes az adott ünnepnek megfelelő dalt, verset kiválasztani, előadni. Képes megkülönböztetni a halk, hangos, a magas, mély beszédet. Képes ütemkezdő hangsúlyokat kiemelni. Szívesen hallgat zenét, van kedvenc zenedarabja. Képes a dal ritmusát együttműködéssel, segítséggel tapsolni, kopogni.</p>
--	--